

De redactie wenst u een fijne vakantie

RANDVERSCHIJNSELEN

Jaargang 24 - nummer 6 - 4 juli 2024

Correspondentieadres:
Burg. Bolwidtweg 12
3233 DM Oostvoorne

E-mailadres
Redactie
Tekstverwerking/Vormgeving
E-mail

secretariaat.hrm.2000@gmail.com
Ger Buitink en Roel Korpershoek
Ger Buitink
redactie.hrm@gmail.com

Bestuur Randstedelijk Mannenkoor

Voorzitter

Jeroen de Jong
06-53151588
voorzitter.hrm@gmail.com

Penningmeester

Hans van Son
06-46737049
boedha1958@gmail.com

Secretaris

Jan Willem Driesprong
06-12506837
secretariaat.hrm.2000@gmail.com

Comm. PR

Cor Kreft
06-14274866
prcom.hrm@gmail.com

Comm. Activiteiten

Koos Bouter
0181-479990
j.bouter@kpnmail.nl

2° Penningmeester

Cees Brobbel
0181-414279
cees.brobbel@hetnet.nl

2° Secretaris/notulist

Jan Modderman
06-38599471
jmodderman53@gmail.com

Muziekcommissie

Arjan Breukhoven
010-4211882
info@arjanbreukhoven.nl

Ger Beikes
06-11300722
gerbeikes.hrm@kpnmail.nl

Arie van Sintmaartensdijk
0181-626184
jacomijntje46@gmail.com

Leo Molendijk
0186-691884
l.molendijk@kpnmail.nl

Cor Kreft
010-4383318
corkreft51@outlook.com

Robert Wilschut
06-40175621
rjwilschut@gmail.com

Koormeester

1° Koormeester
Leo van Kooij
0181-213952
l.van.kooij@outlook.com

2° Koormeester
Jan Willem Driesprong
06-12506837
secretariaat.hrm.2000@gmail.com

Gastheren

1° Tenoren
Leo Molendijk
0186-691884
l.molendijk@kpnmail.nl

2° Tenoren
Cor Kreft
010-4383318
corkreft51@outlook.com

Baritons
Jan Modderman
06-38599471
jmodderman53@gmail.com

Bassen
Peter Spanjersberg
06-22935791
peter10021951@gmail.com

vervanger

vacant

vervanger

Cees Neuteboom
0181-620080
cetruneuteboom@outlook.com

vervanger

Ger Beikes
06-11300722
gerbeikes.hrm@gmail.com

vervanger

Peter Hoevenaars
0181-310807
pjhoevenaars@planet.nl

Diversen

Erelid: Ton Kooren en Ger Beikes

Repetities: Iedere donderdag om 19.30 uur in De Verbinding, Eikenlaan 2, 3203 BK Spijkennisse, 0181-610362

Contributie: € 20,00 per maand; over te maken per eerste van de maand op RABO bank nr.:
IBAN NL24 RABO 3160 3246 13 van Het Randstedelijk Mannenkoor te Spijkennisse.

Donateur worden? : Voor slechts € 50,00 per jaar kunt u het koor steunen. In ruil voor die steun krijgt u gratis 1x toegangkaart voor eigen concert naar keuze en 6 x per jaar het clubblad Randverschijselen. Betaling zie contributie.

Kledingbeheer: Cors Weijers, Maasboulevard 137, 3207 RL Spijkennisse Tel. 06-80131042
E-mail: cweijers@chello.nl

Kleding:
Formeel 1: rood jasje, gilet, zwart overhemd, rode vlinderstrik (nieuw), rode pochet (nieuw), zwarte smokingbroek, zwarte sokken, zwarte schoenen.
Formeel 2: zwart smokingjasje,ivoorkleurig overhemd, zwarte smokingbroek, zwarte sokken, zwarte schoenen.

Formeel 3: crèmekleurig smokingjasje,ivoorkleurig overhemd, zwarte smokingbroek, zwarte sokken, zwarte schoenen.

Diversen : bij formeel 2 en 3 kunnen we gebruik maken van rode vlinderstrik/rode pochet (nieuw) of gestreepte vlinderstrik/pochet.

Website: www.randstedelijkmannenkoor.nl
E-mail: info@randstedelijkmannenkoor.nl

inhoudsopgave

14

32

blz. 2-3	Colofon
blz. 4	Inhoudsopgave
blz. 5-6	Van de voorzitter
blz. 7	Van de redactie
blz. 8	Wie is er jarig
blz. 10-12	Concerten Dorpskerk
blz. 14-19	Wat reed daar nu?
blz. 21-24	Robert Elizabeth Stolz
blz. 26-31	Nederlandse uitdrukkingen leren aan de Fransen
blz. 32-36	EK-voetbal
blz. 37-38	Op naar Deventer

Het voorwoord van de voorzitter komt deze keer niet van de voorzitter. De gezondheidstoestand van Jeroen laat het deze keer niet toe zijn woorden aan het papier toe te vertrouwen. Hij doet even een stapje terug, omdat de gezondheidsklachten van dien aard zijn, dat goed functioneren binnen het bestuur niet mogelijk is. Wij als bestuur zullen hem daarin ondersteunen, en hem op de hoogte blijven houden van alles wat er reilt en zeilt binnen ons HRM. Ik mag dan ook namens het bestuur, de leden en onze dirigent Arjan, hem sterkte en beterschap toewensen en dat zijn herstel voorspoedig mag zijn, zodat hij na de zomervakantie zijn stem weer kan laten horen bij ons koor.

En over stem gesproken, op 15 juni jl. lieten wij onze stemmen horen tijdens het Lenteconcert in de Petrakerk in Hellevoetsluis, samen met het Hellevoets Dameskoor. Het was een mooi concert, en de reacties na afloop waren positief. En wel zo positief, dat het ons koor een sfeerproever heeft opgeleverd. Hij was aanwezig bij het concert, en hoefde er klaarblijkelijk niet lang over na te denken om kennis te komen maken met ons HRM.

Ik ga nog even door met de stem, want op 4 juli a.s. zal onze laatste repetitieavond zijn van dit seizoen, en dan mogen wij onze stemmen laten horen tijdens ons traditionele Zomeravondconcert. En dit concert zal niet worden gehouden in de Dorpskerk in Spijkenisse, maar in Wijkgemeente De Verbinding aan de Eikenlaan nr. 2 in Spijkenisse. Dit is ook de kerk waar wij wekelijks onze repetitieavond hebben. Niet alleen HRM laat van zich horen, ook de door ons uitgenodigde jonge muzikale talenten, zullen acte de presence geven.

En ook dit jaar weer is er een goed doel verbonden aan dit concert. Deze keer is gekozen voor Shirley4CF, een organisatie die zich ten doel heeft gesteld zoveel mogelijk geld in te zamelen voor Cystic Fibrose, ook wel taaislijmziekte genoemd. Laten we hopen, dat de collectezakken goed gevuld worden.

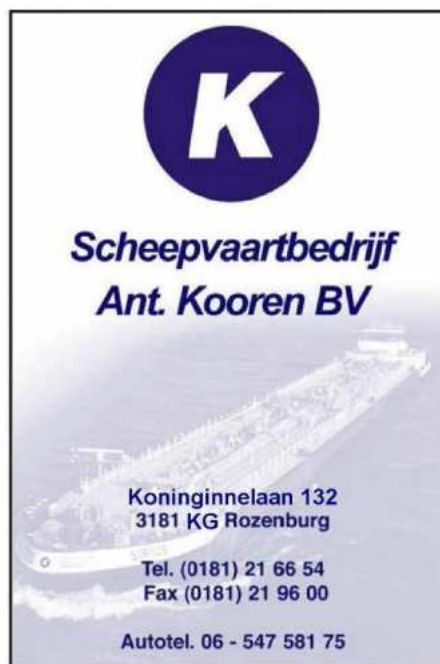
Na afloop zullen we dan, onder het genot van een hapje en een drankje, alles nog eens de revue laten passeren, en dan kunnen tenslotte ook onze stemmen met vakantie.

Maar voordat je het weet, worden de stemmen weer verwacht op de eerste repetitie van het seizoen, en dat is op **DONDERDAG 29 AUGUSTUS A.S.**

Rest mij jullie allemaal een mooie en zonnige zomervakantie toe te wensen.

Met een hartelijke muzikale groet,

Cor Kreft.

Op de dag van uitgifte van Randverschijnselen Nr. 6 wordt het Zomeravond concert gegeven ten bate van de stichting Shirley4CF. Tijdens dit concert krijgen 7 jonge talenten een podium om hun zangkunst aan het publiek te presenteren. Een initiatief dat mede door de inzet van Kees Wagener een verrassend programma krijgt. En daarmee wordt van het seizoen 2023-2024 afscheid genomen. De platte buis recreatie kan beginnen. Het wordt een periode van veel voetbal, wielrennen en Olympische Zomerspelen. Om alles te volgen komen we gewoon tijd tekort. En nu maar hopen dat het weer ook meewerkt en iedereen een onvergetelijke zonnige periode zal geven. Na vele maanden van regen en koude temperaturen is het de hoogste tijd dat alle festiviteiten zonder storm en regen kunnen plaats vinden. Op 29 augustus start het nieuwe seizoen en wensen alle koorleden weer in goede gezondheid terug te zien.

De redactie wenst iedereen een fijne vakantieperiode.

Het volgende nummer verschijnt op

3 oktober 2024

Kopij inleveren uiterlijk

22 sept. 2024

Insturen naar:

redactie.hrm@gmail.com

Op:	woordt:	jaar:
5 juli	Izak Bree	69
5 juli	Cees Neuteboom	76
12 juli	Cor Kreft	73
22 juli	Jos Soeteman	75
26 juli	Ger Beikes	77
1 aug	Gerard van Doodewaard	76
4 aug	Jeroen de Jong	64
9 aug	Heerco Steen	81
20 aug	Ad de Graaf	72
26 aug	Jan Modderman	71
27 aug	Daan IJselendoorn	84
3 sep	Ton de Koning	78
3 sep	Kees Wagener	72
9 sep	Aart van Bodegom	85
16 sep	Koos Bouter	77
2 okt	Ben Cornelissen	82

Allemaal van harte gefeliciteerd en een fijne verjaardag toegewenst.

Concerten Dorpskerk ... kom ook eens!

Ik was nog organist in Rotterdam toen mijn orgelleraar Jan Brandwijk mij opmerkzaam maakte op de Dorpskerk van Berkel en Rodenrijs. Een oude vriend van hem, Nico van den Hooven, was daar vroeger organist geweest, een mooie plek. Daarnaast reed ik wekelijks langs deze kerk in Berkel naar en van HCM, waar ik toen al dirigent van was. In 1998 heb ik het initiatief genomen om daar een concertserie te gaan organiseren, al was ik daar toen geen organist. In die tijd waren er geen of nauwelijks concerten in Berkel en Rodenrijs, laat staan orgelconcerten, die waren jaren daarvoor al gestopt vanwege te weinig belangstelling.

De eerste jaren was de publieke belangstelling geweldig. 150/200 Bezoekers waren geen uitzondering. Ook voor die tijd waren deze aantallen geweldig. In de Ark waren ze met de concerten gestopt. Ik heb eens begrepen dat Feike Asma zijn gage aan de concertcommissie schonk omdat ze in de rode cijfers liepen na zijn concert. Feike Asma, in die tijd toch één van de meest populaire organisten van ons land.

Na 26 jaar en zo'n 100 plus concerten verder zijn de tijden toch wel veranderd. Toen waren er geen concerten in Lansingerland, nu zijn er wel meer concerten, maar zeker de bezoekersaantallen zijn landelijk sterk teruggelopen. Vele concertseries in Nederland zijn opgehouden te bestaan. Kijk maar naar de koorwereld: hoeveel koren zijn er de laatste jaren niet opgeheven. En dan komt, als het tegenzit, de cultuurwereld nog eens extra in de problemen met de BTW verhoging van 9 naar 21%. Het gaat al niet zo best, zeker na de corona, dus dat kan er ook nog we bij.

Ook dit jaar heb ik toch weer een serie concerten georganiseerd in de Dorpskerk. Op 24 mei ben ik alleen gestart als organist met een Feike Asma Herdenking, maar de komende maanden zal Patrick Curfs te horen zijn in een serie van 4 concerten.

Patrick is momenteel chef-dirigent en artistiek leider van het beroemde Orkest van de Koninklijke Luchtmacht. Patrick, één van de beste saxofonisten van Nederland komt naar de Dorpskerk.

Op 6 september hoop ik met sopraan Donij van Doorn een avondvullend programma te spelen. Donij kennen wij natuurlijk allemaal van onze concerten, maar zeker ook van André Rieu, een unieke zangeres. Dit zal, net als 21 juni, een onvergetelijke avond worden.

Als afsluiting op 4 oktober The Last Night of the Proms. Als je daar nog nooit bij geweest bent: dan heb je wat gemist! Een uniek orgelconcert in Nederland!

De cultuurwereld zit in zwaar weer, HRM zit nog echt goed, wij zijn een florerend koor in Nederland, maar door zo nu en dan eens naar

een concert te komen steun je de cultuur in Nederland. Of het nu in de Dorpskerk is, in de Doelen of in Rotterdamse Schouwburg ... ga eens naar een concert of voorstelling. Dat zouden meer mensen moeten doen!!!

Arjan

*Dorpskerk
Berkel en Rodenrijs*

Concertserie 2024

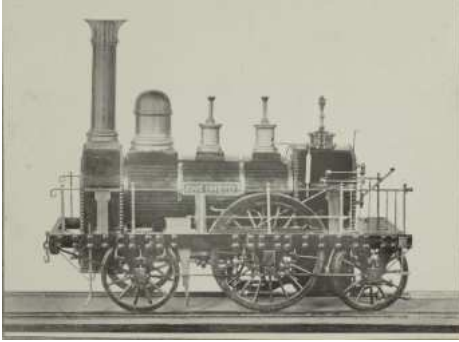
*met bijzondere
gastmusici*

Concerten beginnen om 20.00 uur

vrijdag 24 mei	Arjan Breukhoven (<i>Feike Asma Herdenking 1984-2024</i>)
vrijdag 21 juni	Patrick Curfs & Arjan Breukhoven (<i>saxafoon & orgel</i>)
vrijdag 6 september	Donij van Doorn & Arjan Breukhoven (<i>vocale emotie</i>)
vrijdag 4 oktober	Arjan Breukhoven (<i>Last Night of the Proms</i>)

WAT REED DAAR NU

De Snelheid

De Ahrend

In de uitgave van *Randverschijnselen* nr. 4 schreef ik dat in het volgend nummer het zou gaan over de eerste Stoomlocomotief in Nederland, namelijk *De Ahrend*. Aangezien ik toen wat meer kopij had voor dat nummer, heb ik aangegeven dit verhaal in de eerstvolgende uitgave van de *RV* op te schrijven.

En laat ik nu tot de ontdekking komen, dat niet *De Ahrend* de eerste Stoomlocomotief was in Nederland, maar dat was *De Snelheid*.

De *Snelheid* was de naam van de eerste locomotief in Nederland, die samen met de *Arend* de eerste trein tussen Amsterdam en Haarlem trok.

De in 1837 opgerichte Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij (HSM) bestelde in juli 1838 vier locomotieven bij de fabriek R.B. Longridge & Co te Bedlington van het door Stephenson gepatenteerde type Patentee, die de namen *Snelheid*, *Arend*, *Hoop* en *Leeuw* zouden krijgen.

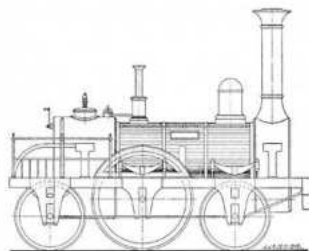
De *Snelheid* en *Hoop* waren gelijk aan elkaar, maar weken op diverse punten af van de *Arend* en *Leeuw*. De *Snelheid* arriveerde in mei 1839 als eerste van de vier in Nederland. Nadat de locomotief in juli 1839 rijvaardig was gemaakt,

konden op 6 augustus 1839 de eerste proefritten op het in aanleg zijnde traject tussen Amsterdam en Haarlem worden gemaakt. Tijdens een proefrit als losse locomotief op 18 september 1839 deed de *Snelheid* haar naam eer aan door een snelheid van bijna 90 km/u te bereiken. Tijdens de normale dienst werd de maximumsnelheid beperkt tot 40 km/u. Nadat de *Arend* begin september 1839 in Haarlem arriveerde kon de treindienst worden begonnen.

20 september 1839, opening eerste spoorlijn

Na de openingsritten op 20 en 21 september 1839, werd op 24 september 1839 met de reguliere dienst aangevangen. Op 20 oktober 1839 werd de zusterlocomotief *Hoop* afgeleverd.

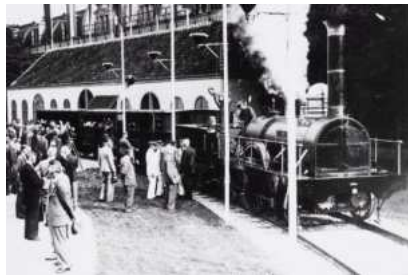

DE HOOP, evenals DE SNELHEID gebouwd door Longridge en Cie te Bedlington.

De *Snelheid* en *Hoop* deden dienst op het gehele breedsporige traject van de HSM, dat in 1842 werd verlengd tot Leiden en in 1843 tot Den Haag om in 1847 tot Rotterdam te komen. In 1848 bleek de staat van de *Hoop* dermate slecht te zijn, dat geopperd werd om deze locomotief als plukloc voor

de *Snelheid* te gebruiken. Wegens de slechte ervaringen met de locomotief Leiden en het afbestellen van twee gelijke locomotieven zou er geen vervangende locomotief zijn om de *Hoop* af te voeren. Daarop werd besloten om de vier oudste locomotieven volledig te reviseren. De *Snelheid* werd in 1848 als eerste gereviseerd, gevolgd door de *Hoop* in 1849. Kort voor deze revisie explodeerde de vuurkist van de *Hoop* op 5 juli 1849 op het station van Amsterdam.

Nadat het spoor van de Nederlandsche Rhijnspoorweg-Maatschappij (NRS) in de periode 1854-1855 was omgebouwd van breedspoor tot normaalspoor, probeerde de HSM een aantal van de bij de NRS overbodig geraakte jongere breedspoorlocomotieven over te nemen, ter vervanging van de oudste eigen locomotieven. De NRS had deze echter al aan de handelaar B.J. Nijkerk in Amsterdam verkocht. Met deze handelaar kwam de HSM overeen om twaalf locomotieven te ruilen met bijbetaling van 2000 gulden per locomotief. In 1856 werden de *Snelheid* en *Hoop* geruild tegen de jongere ex-NSR locomotieven 4 *Pegasus* en 5 *Hercules*. De *Pegasus* werd direct afgekeurd en terug geleverd aan de aannemer. De *Hercules* heeft bij de HSM dienstgedaan totdat deze op 10 augustus 1856 bij een spoorwegongeval bij Schiedam ernstig beschadigd raakte, waarna ook deze aan de aannemer werd terug geleverd. Alle genoemde locomotieven zijn nadien gesloopt.

De Arend verlaat station Eenhonderd Roe op Frederiksplein te Amsterdam

De **Arend** was de tweede stoomlocomotief in Nederland, na de eerder afgeleverde *Snelheid*. De *Arend* en de *Snelheid* trokken op 20 september 1839 de openingstrein van de eerste spoorlijn van Nederland, tussen Amsterdam en Haarlem. De originele locomotief bestaat niet meer. In 1938 werd een replica gebouwd die nog steeds bestaat

In 1938 heeft de Centrale Werkplaats te Zwolle ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan van de spoorwegen in Nederland een replica gebouwd. Van tweeling loc de *Leeuw* waren de originele tekeningen bewaard gebleven, waarmee een replica gemaakt werd van de *Arend*, die als tweede locomotief aan de HSM geleverd was. Samen met drie ook gereconstrueerde bijpassende personenrijtuigen (3e klasse no. 10 *wagon*, 2e klasse no. 8 *char à bancs* en 1e klasse no. 4 *diligence*) werd de locomotief gebruikt bij opnamen voor de film *100 jaar spoorwegen in Nederland* bij station Hoofddorp.

In de zomer van 1939 reed de *Arend* rondjes over het tentoonstellingsterrein dat voor de viering van het eeuwfeest van de spoorwegen op het Frederiksplein in Amsterdam was ingericht. Voor tien cent konden mensen twee rondes meerijden. Van deze mogelijkheid hebben ten minste 100.000 personen gebruikgemaakt; de trein legde ongeveer 3000 kilometer af op het terrein. Na afloop werd de locomotief opgeborgen in een loods bij de werkplaats in Zwolle. Daar overleefde de tweede *Arend* de vernietiging van emplacement Zwolle in 1945 door een Duits Sprengkommando.

In 1948 werden de locomotief en rijtuigen naar Delft overgebracht voor het 100-jarige jubileum van het Delftsch Studenten Corps. De studentensociëteit ligt aan de Phoenixstraat, waar naast het spoor van de tramlijn Den Haag-Delft over een lengte van 950 meter een derde rail werd aangebracht. 13.000 personen maakten voor 15 cent een ritje.

Van 21 augustus tot 1 september 1951 reed de trein in Enschede, waar in het Volkspark de tentoonstelling *FF (fecerunt fortissimo)* werd gehouden. Van de 210.000 bezoekers maakten er 20.000 een ritje in de trein.

Na twee jaar in de locomotievenloods in Hoorn werd de trein in 1953 opgenomen in het pas geopende Nederlands Spoorwegmuseum in station Utrecht Maliebaan, waar deze sindsdien zijn standplaats heeft.

Tijdens de manifestatie *Treinen door de Tijd*, ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van de spoorwegen in Nederland in 1989, reed de *Arend* zijn rondjes op het tentoonstellingsterrein bij de Utrechtse Jaarbeurs. Daarna ging de trein weer terug naar het Spoorwegmuseum, Sinds 1989 is deze in

dienstvaardige toestand om met stoomkracht ritjes op het museumterrein te rijden.

Van 22 augustus tot 26 oktober 1997 was de Arend op bezoek in Zwitserland wegens het 150-jarig bestaan van de Zwitserse Spoorwegen.

Van 18 juni t/m 27 juni 1999 was de Arend te gast in de VS op de Railfair 1999 in het California State Railroad Museum in Sacramento.

Op 20 september 2014 werd de Arend voor het station van Amsterdam Centraal gebruikt als onderdeel van de theatervoorstelling 'Als de dag van Toen', ter gelegenheid van het 175-jarige bestaan van de spoorwegen in Nederland. De locomotief reed toen niet, maar het effect werd wel met een bewegend doek gecreëerd die een landschap liet zien.

In 2016 werd door de gemeente Amsterdam brug 1763 naar de locomotief vernoemd.

Op het terrein van het Spoorwegmuseum ligt sinds 2005 ook een stuk breedspoor van 1945 mm voor de locomotief De Arend. In het kader van het 175-jarig bestaan van de spoorwegen in Nederland is dit breedspoor op 19 juli 2014 op het spooreplacement verlengd. Dit breedspoor is grotendeels als drierailig spoor aangelegd en biedt de mogelijkheid bij bijzondere gelegenheden met het aanwezige breedspoormaterieel te rijden. De Arend is sinds 2005 op zijn vaste standplaats, met twee van de rijtuigen (8 en 10), onderdeel van de attractie *De Grote Ontdekking*

Replica van locomotief De Arend opgesteld in het Spoorwegmuseum 2021

Hoewel niet de eerste stoomlocomotief in Nederland, maar wel de enige waar nog een replica van is, en staat opgesteld in het Spoorwegmuseum in Utrecht.

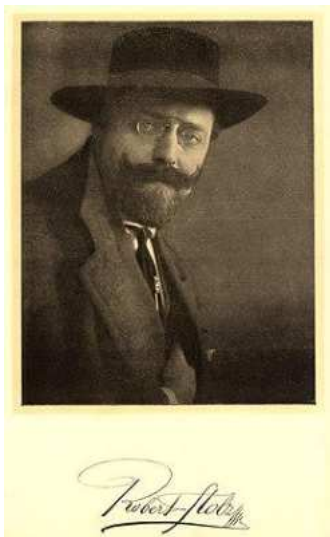
In de volgende editie van de Randverschijnselen wil ik de stoomlocomotief onder het vergrootglas leggen.

Veel leesplezier.

Cor Kreft

Bronvermelding : Wikipedia
Nederlandse Spoorwegen
Eric Swierstra

Robert Elisabeth Stolz

(Graz, 25 augustus 1880 – West-Berlijn, 27 juni 1975)

Robert Stolz in ca. 1915

was een Oostenrijks componist en dirigent. Hij schreef meer dan 60 operettes, filmmuziek en schlagers. Hij wordt nog steeds de koning van de Weense operette genoemd. Vele nu nog bekende en geliefde "schlagers" kwamen van zijn hand. Enkele voorbeelden:

- *Adieu, mein kleiner Gardeoffizier* (in de muziekmap van HRM)
- *Du sollst der Kaiser meiner Seele sein*
- *Im Prater blüh'n wieder die Bäume*
- *Salome, schönste Blume des Morgenlands*
- *Auf der Heide blüh'n die letzten Rosen*
- *Vor meinem Vaterhaus steht eine Linde*
- *Die ganze Welt ist himmelblau*
- *Mein Liebeslied muss ein Walzer sein*
- *Wien wird schön erst bei Nacht*
- *Zwei Herzen im Dreivierteltakt*

Leven en werk

Robert Stolz was het twaalfde kind (van de dertien) van de componist en muziekleraar Jakob Stolz (1832-1919) en de pianiste Ida Bondy (1841-1932). Zijn broer Leopold (1866-1957) was ook componist en dirigent. Het was al vroeg duidelijk dat Robert musicus zou worden. Zijn eerste openbare recital op de piano gaf hij als zevenjarige.

Familievriend Johannes Brahms bevond zich in het publiek. Als elfjarige componeerde hij een pianostukje voor zijn vader. Hij studeerde muziek in Graz, Berlijn en Wenen bij onder anderen Robert Fuchs en Engelbert Humperdinck, en voltooide zijn studies in 1896.

Zijn eerste aanstellingen waren als koorrepetitor en dirigent in Graz, Marburg an der Drau en Salzburg. Daar debuteerde hij in 1903 als componist met de operette *Schön Lorch*. Van 1905 tot 1917 leidde hij het Theater an der Wien, waar hij de premières dirigeerde van onder meer *Die lustige Witwe* (1905) en *Der Graf von Luxemburg* (1909) van Franz Lehár, *Die Dollarprinzessin* (1907) van Leo Fall en *Der tapfere Soldat* (1908) van Oscar Straus. In de Eerste Wereldoorlog diende hij als kapelmeester van een militaire kapel.

Na een mislukte poging een eigen theater in Wenen op te richten, lukte dat in 1924 wel in Berlijn. Na twee jaar moest de Robert Stolz-Bühne weer gesloten worden. Hij keerde terug naar Wenen en zette daar zijn successen voort. Hij werd beschouwd als de laatste grootheid van de Weense operette. Omstreeks 1930 begon hij ook te componeren voor films. *Zwei Herzen im Dreivierteltakt* was de eerste Duitstalige geluidsfilm. *Adieu, mein kleiner Gardeoffizier* uit de operette *Die lustigen Weiber von Wien* (1908) werd vanaf 1930 zeer populair dankzij de ook op Broadway populaire show *Im weißen Rössl* (*The White Horse Inn*). Ook zijn titelsong voor de film *Ungeküsst soll man nicht schlafen gehn* werd een grote hit.

Hij bleef ook in het Berlijnse muzikleven actief. Tijdens de naziperiode reed Stolz vaak op en neer van Berlijn naar Wenen en heeft hij 21 keer Joden en politiek vervolgd in zijn limousine meegesmokkeld naar Oostenrijk. Toen Oostenrijk zich aansloot bij Nazi-Duitsland, vluchtte hij in 1938 via Zwitserland naar Parijs. Hij werd daar als vijand gevangengenomen. Hij werd vrijgekocht en ging naar de Verenigde

Staten, waar hij succes had als filmcomponist. Tweemaal werd hij genomineerd voor een Oscar voor filmmuziek, in 1940 voor *Spring Parade* (in het bijzonder voor *Waltzing in the Clouds* dat een hit werd voor Deanna Durbin) en in 1941 voor *It Happened Tomorrow*. De nazi's probeerden hem terug te laten keren door hem eervolle aanbiedingen te doen, maar toen hij categorisch weigerde, werd hem in 1941 het staatsburgerschap van het Duitse Rijk ontnomen en werden zijn bezittingen geconfisqueerd.

Van 1946 tot zijn dood woonde hij weer in Wenen. Vanaf 1952 leverde hij de muziek voor de Wiener Eisrevue, waarvoor hij 19 ijsoperettes schreef. In de jaren zestig en zeventig maakte hij vele plaatopnamen van operettes van Johann Strauss, Franz Lehár, Emmerich Kálmán en Leo Fall. Hij gebruikte de dirigeerstok die hij geërfd had van Lehár en die oorspronkelijk aan Johann Strauss had toebehoord.

Hij maakte enkele uitstapjes buiten zijn gebruikelijke genre naar de 'ernstige' klassieke muziek met de opera *Die Rosen der Madonna* (1920) en de liederencyclus *20 Blumenlieder* (1927-1928), waarvan Anneliese Rothenberger een opname maakte onder zijn leiding. Daartegenover staat zijn Oostenrijkse bijdrage aan het Eurovisiesongfestival 1960 in Londen met het door Horst Winter gezongen *Du hast mich so fasziniert*. Stolz dirigeerde zelf en het lied behaalde een zevende plaats. In 1961 had Petula Clark een hit met Stolz' lied *Salome, schönste Blume des Morgenlands* uit 1919, met een nieuwe tekst onder de titel *Romeo*.

Hij bleef tot op zeer hoge leeftijd actief in de muziek en trad vele malen voor de televisie op met de tenor Rudolf Schock en de sopraan Margit Schramm. Ter gelegenheid van zijn 90e verjaardag presenteerde Anneliese Rothenberger in 1970 een groots huldigungsconcert in de Berliner Philharmonie, dat door meer dan 200 televisiezoekers over de gehele wereld rechtstreeks werd uitgezonden.

Stolz is vijf keer in het huwelijk getreden. Zijn eerste twee echtgenotes Grete Holm (bekend geworden met het lied *Servus Du*) en Franzl Ressel waren zangeressen. De vijfde, Yvonne Louise Ulrich ("Einzi") met wie hij in 1946 trouwde, was van 1938 tot aan zijn dood ook zijn manager.

Robert Stolz in 1970

Eerbewijzen

Bij zijn 90e verjaardag, in 1970, werd Stolz ereburger van Wenen. Hij kreeg ook de Weense eremedaille in goud, als tweede componist na Richard Strauss. Ook werden postzegels met zijn beeltenis uitgegeven.

Tot de talloze onderscheidingen die Stolz te beurt vielen, behoorde ook de Nederlandse benoeming tot Commandeur in de Orde van Oranje-Nassau, hem verleend door koningin Juliana in 1968.

Er staan monumenten in Neustadt/Wenen, Berlijn, Baden-Baden en Sankt Wolfgang en er is een aantal straten naar hem genoemd. Tussen Wenen en Graz reed tot 1995 de sneltrein *Robert Stolz*. In Berlijn is een Robert Stolz Park. In 1977 werd een Robert Stolz-bos geplant, in 1978 werd het Robert Stolz Museum in Graz geopend.

Bron: Wikipedia

Nederlandse uitdrukkingen leren aan de Fransen

De meeste Nederlanders doen tijdens de vakantie in Frankrijk hun best om wat Frans te spreken. Maar waarom niet ook wat van onze taal overbrengen aan de Fransen? Alleen wel oppassen met letterlijke vertalingen van Nederlandse uitdrukkingen natuurlijk!

Eva Posthuma de Boer schreef een paar jaar geleden een **hilarische column** waarin ze vertelde hoe zij haar Franse vakantieburen graag Nederlandse uitdrukkingen leert tijdens het *apéro*. Tegenwoordig schalt op de pétanque-baan van haar dorp: **'Rien à la main!'** (niets aan de hand) en **'Tu me peux sur mon dos!'** (je kunt mijn rug op). Haar Franse klusjeman roept zelfs voortdurend **'dommage pindafromage'** (helaas pindakaas)!

Lesje Nederfrans

Het probleem zit hem uiteraard in het veel te letterlijk vertalen, alsof het een slechte Google-vertaling betreft. De Vlamingen noemen dat **'Frans met haar op'**, de Nederlanders kunnen het hebben over 'steenkolen-Frans'. Maar goed, op zich is het natuurlijk een prima idee om onze eigen taal – met een beetje humor – te delen met de Fransen. Wij kunnen in elk geval lachen om **gekke Franse uitdrukkingen** die we in het Nederlands niet kennen. Of over **Franse spreekwoorden die nét anders zijn dan de onze**. Hoe zouden jouw Franse (vakantie)buren reageren op deze teksten?

1. Le jeton est tombé

Het kwartje is gevallen. In écht Frans iets als: *Ah, je comprends maintenant!*

2. Bonne comme une poule!

Kiplekker. In het Frans: *Je suis en grande forme.*

3. Merci le coucou

Dank je de koekoek. In het Frans: *Non, merci bien.*

4. Ça arrive devant le boulanger!

Komt voor de bakker. In het Frans: *Je m'en occupe.*

Lees ook: De Franse varianten van typisch Nederlandse uitdrukkingen

5. Je me ris un accident

Ik lach me een ongeluk!

6. Maintenant, le singe sort de la manche...

Nu komt de aap uit de mouw. In het Frans: *Enfin, la vérité est en train de sortir de l'ombre* (de waarheid komt uit de schaduw).

7. C'est un autre biscuit

Da's andere koek. De Fransen hebben een nét andere variant: *Ca n'est pas la même limonade* (dat is andere **limonade**)!

8. Toujours la même chanson avec toi

Altijd hetzelfde liedje met jou. In het Frans: *Toujours la même rengaine* (altijd hetzelfde refrein).

9. Petite pomme, petit oeuf

Appeltje, eitje: makkelijk zat.

10. Allez votre corridor!

Ga uw gang! Dit pareltje van Nederfrans bestaat al jaren, met als langere versie: '**Allez votre corridor, mais n'escalier pas dans l'espoir, elle est semaine**' (Ga uw gang, maar trap niet in de hoop, want die is week).

De 10 grootste taalblunders van Nederlanders in het Frans

jaa, lees dit lijstje maar even voordat je weer op vakantie gaat in Frankrijk. Dit zijn door Nederlanders veelgemaakte (en soms hilarische) Franse taalfouten die je liever wilt voorkomen.

1. Om *le temps* vragen, als je wilt weten hoe laat het is

Avez-vous le temps? Denkend aan het Engels klinkt dit als een correcte manier om naar de tijd de vragen, maar een Fransman op straat zal je verbaasd aankijken. *Le temps... pour faire quoi?* (Tijd, voor wat?), is waarschijnlijk zijn antwoord. Als je wilt weten hoe laat het is, moet je namelijk vragen: *Avez-vous l'heure?* (letterlijk: heeft u het uur?). En als jij degene bent aan wie dit gevraagd wordt, vergis je dan ook niet in het antwoord. In het Frans zeg je niet '*C'est 10 heures*', maar '*Il est 10 heures*'.

2. Een '*tasse de vin*' bestellen

Vaker gehoord dan je zou denken! De verwarring komt misschien omdat deze combinatie qua klank doet denken aan *tastevin*, de

naam voor een klassiek wijnproefschaaltje. Maar wijn drink je in Frankrijk uit een *verre* (glas) en niet uit een *tasse* (beker), wat nogal gulzig klinkt bovendien.

3. Uitroepen: 'c'est excitant!' of 'ça m'excite!'

Het lijkt op het Engelse *excited*, vandaar dat Nederlanders het snel in de strijd gooien als ze willen zeggen dat ze ergens enthousiast over zijn. Maar Fransen gebruiken *s'exciter* (=opwinden) vooral in seksuele zin.

In dezelfde categorie: *Je suis chaud* ('ik ben heet') zeggen in plaats van: *J'ai chaud* ('ik heb het warm').

4. Vragen of je iemands *chambre* mag zien

Ook deze kan vreemd vallen want *chambre* betekent in het Frans alleen **slaapkamer** ofwel een ruimte met een bed erin. In het Frans is een gewone kamer in algemene zin een *pièce*, in een werkomgeving heb je het over een *bureau*. In een hotel is het gebruiken van *chambre* natuurlijk wel correct.

5. *Poison* zeggen als je *poisson* bedoelt

Wie het over vis heeft moet *poisson* zeggen, met een scherpe S, en niet eentje die richting een Z-klank gaat. 'PoiZon' is namelijk vergif, net zoals *poison* in het Engels.

6. Een '*thé à l'herbe*' bestellen

Op zich goed gevonden als je kruidenthee wilt bestellen, want *herbes* zijn inderdaad kruiden. Maar een Fransman kan er in deze combinatie andere associaties bij krijgen, vooral uit de mond van een Nederlander, want *l'herbe* betekent ook wiet. Een kruidenthee heet in het Frans *une tisane* of *une infusion*.

7. Bij hoofdpijn klagen over '*mal dans sa tête*'

Als je hoofdpijn hebt zeg dan niet: "*J'ai mal dans la tête*" maar "*J'ai mal à la tête*". Niet alleen is *dans la tête* niet correct, het doet ook nog denken aan *être pas bien dans sa tête*, wat betekent dat je niet helemaal goed snik bent.

8. '*J'aime la bouteille*' zeggen als je een fles mooi vindt

Marion Everink schreef hierover in haar leuke taalboekje *Meer sjans met Frans!*. Toen ze eens een mooi gevormde wijnfles op tafel zag staan, riep ze uit: '*J'aime beaucoup la bouteille*'. Waarop haar Franse vrienden in lachen uitbarstten want met die uitdrukking maakte ze zichzelf uit voor alcoholiste (*aimer la bouteille* = erg veel drinken). Onlangs bracht ze een nieuw boek uit: **Frans, tu comprends.**

9. Aan de telefoon zeggen : '*Je vous donne ma femme/mon mari*'

Wat natuurlijk letterlijk betekent dat je je vrouw of man weggeeft... Zou zomaar een onbewuste gedachte kunnen zijn maar als je bedoelt 'ik geef je mijn vrouw even', dan moet je zeggen: *Je vous passe ma femme.* (**Hier meer foutjes om niet te maken aan de telefoon!**)

10. Jezelf op een hilarische manier voorstellen: '*Je veux m'introduire*'

Nog een dubbelzinnige en dit keer een echt gênante want **pikante taalblunder.** Zeg nooit (vooral als man): '*Je voudrais m'introduire*' het is namelijk '*Je voudrais me présenter*' (ik wil mezelf voorstellen). Erger nog (als vrouw) is vragen: '*Veux tu m'introduire?*' (Wil je me (aan iemand) voorstellen?). *S'introduire* is namelijk het Franse woord voor inbrengen ofwel penetreren... Dus als je daarom vraagt, heeft je Franse gesprekspartner waarschijnlijk enige moeite om zijn gezicht in de plooi te houden. :-)

Taalblunder of voor de grap?

Wie heeft zich – per ongeluk of expres – wel eens schuldig gemaakt aan té letterlijke vertalingen van het Nederlands? Had je het idee dat de Fransen begrepen wat je wilde zeggen? Zo nee, dan beleefde je vast een bloopermoment waar je jaren later nog hard om kunt lachen. Of beter nog, misschien was dat wel het begin van een erg leuk gesprek. Fijne vakantie nog!

Bron: frankrijk.nl

EK Voetbal, voor menig koorlid een feest

Het is geen geheim dat veel koorleden liefhebbers van voetbal zijn. Allemaal? Nee, gelukkig niet, er zijn ook voetbalhaters onder ons. Die moeten dit stukje maar overslaan of met gefronste wenkbrauwen lezen. Het grote

Het Oranje uit 1974, mooie tijden

voordeel als je wat op de achterste rijen bivakkeert tijdens de repetitie, is dat je kan aanschouwen dat menigeen op een voetbalavond zijn mobiel goed in de gaten houdt. Terwijl Arjan zijn uiterste best doet om ons wat aan te leren dwalen de ogen van Cor Baarendse naar zijn mobiel om de stand van Feyenoord te bekijken. En Cor is niet de enige. Zingen is leuk maar zingen en de stand bij houden op een voetbalavond is nog leuker. Nu ik dit schrijf is het EK in volle gang. Afgelopen donderdag was Spanje-Italië bezig. Achter mij hield Jan

Modderman de stand bij, dat ging zo.... Hallelujah, Hallelujah...het staat 1-0 voor Spanje...Hallejujah, Hallelujah. Zingen en voetbal is een mooie combinatie. Om de twee weken zitten Ton Kooren en ik luidkeels de Spartamars mee te zingen. De Feyenoorders zingen het ons bekende ‘You’ll Never Walk Alone’. Wat te denken van de Schotten op het EK. Verliezen is niet erg als er maar gezongen (en gedronken) kan worden. De Nederlandse supporters hebben dit EK al enorme populariteit verworven door achter een bus te lopen en ‘Van Links naar Rechts ‘te zingen o.l.v. Rob Kemps als ‘Schnollebolleke’. Een tekst die nu niet direct een geweldige diepgang heeft maar wel, en daar gaat het om, volop wordt meegezongen. Sterker nog...iedereen zingt het uit het hoofd zonder in hun map te kijken. Daar kunnen wij als koor nog heel wat van leren.

Het ‘oranjegevoel’ op toernooien is natuurlijk begonnen op het WK 1974. Wat een geweldig toernooi was dat en wat hebben we genoten van Cruyff, van Hanegem, Neeskens, Rensenbrink etc. Ik weet nog goed dat mijn broertje van 17 jaar plots in Gelsenkirchen zat om naar Nederland-Bulgarije te kijken. Dat had hij goed voor elkaar. Ik zat in mijn eentje op

een zolderkamer op een klein zwart-wit tv'tje naar Nederland-Duitsland te kijken. 'Zijn we er toch weer ingetuind' hoorde ik Herman Kuiphof nog zeggen. Wat een elftal hadden we toen en wat een teleurstelling dat 'we' niet wonnen. In 2006 was het zover en bezocht ik met een stel vrienden de wedstrijd Nederland tegen het altijd lastige Ivoorkust in Stuttgart. Een geweldige sfeer, ook vooraf. In een lange oranjecolonne liepen we naar het stadion. Van de wedstrijd zelf weet ik niet zoveel meer. Wel dat van Persie en van Nistelrooij scoorden en Oranje met 2-1 won. Daarna werd Nederland uitgeschakeld door Portugal. Christiano Ronaldo deed toen al mee. Nu is hij nog steeds van de partij. Wat een fenomeen, wat je ook van hem vindt. Daarna kwam 1978 met de kopbal van Dick Naninga en het schot van Rensenbrink op de paal. Wat baalden we dat Crujff en van Hanegem niet meededen. En natuurlijk de 'dwaze moeders' die dapper elke dag hun rondjes liepen in Buenos Aires. Wat er in de tussentijd allemaal misging wil ik jullie besparen maar in 1988 waren we weer van de partij. En hoe. We werden zelfs Europees kampioen. Weten jullie nog wie die mooie voorzet op van Basten gaf tegen de Sovjet-Unie? Juist...Arnold Mühren uit Volendam. Wellicht heeft die andere voetballer Jody Veerman, ook zo'n voorzet in huis op het EK.

Terug naar de voetballiefhebbers onder de koorleden. Velen hebben ook daadwerkelijk gevoetbald in hun jeugd. Koos Bouter voetbalde jaren bij SC Voorne, Gerrit Ponstein bij Excelsior Pernis of DOTO, Dick van der Poort bij TOGR om maar eens wat te noemen. Zelf speelde ik bij DEVJO uit Voorburg. Uiteraard op zaterdag met een vader als dominee. Dat mijn broer en ik vele malen op de fiets op zondagmiddag naar het Zuiderpark fietsten om, na eerst onder het hek gekropen te zijn, achter Ton Thie gingen staan om ADO aan te

moedigen, hebben wij jaren geheim kunnen houden. Ik had (en heb) altijd een zwak voor keepers gehad.

Kees als doelman van Devjo in de jaren '70

Graag stond ik achter de doelmannen in die tijd. Wat te denken van Peter van der Merwe (NAC), Tonnie van Leeuwen (GVAV), Nico van Zoghel (Go Ahead), Pim Doesburg en mijn grote voorbeeld Jan van Beveren. Wat een geweldige keeper was dat. Ook mocht ik als kind Eddie PG (achternaam niet nodig) de hand schudden. Hij was in elk geval de aardigste keeper. Voor het Spartablad hebben we (met vriend Vincent) vorig jaar Eddie van der Roer mogen interviewen. Ook een geweldige keeper (SVV en Excelsior). Ik weet nog wel dat hij na een wedstrijd zijn haar aan het föhnen was, ongekend in die tijd. Trouwens mooi dat ik zelf een keer tegen ADO mocht spelen in het Zuiderpark. Dat we kansloos met 4-1 verloren was niet interessant, wel dat ik op dezelfde plek het doel verdedigde als de hier boven beschreven fenomenen.

En dan het EK. Nederland heeft net 0-0 gespeeld tegen de Fransen. De tweede ronde lonkt al moet er nog wel tegen Oostenrijk gespeeld worden. We gaan het zien. Als jullie dit

schrijven lezen dan is het toernooi al gespeeld en kunnen we ons opmaken voor de volgende sportactiviteiten. Wat te denken van de Tour de France en de Olympische Spelen. Ik ben nog aan het overwegen om naar Parijs te gaan in navolging van 2012 waar ik in Londen van de partij was. Gewoon een wedstrijdje meepikken al is het Azerbeidzjan-Zambia vrouwenvoetbal. Dat maakt niet uit, de sfeer is belangrijk. Trouwens een toegangskaartje om Femke Bol te zien lopen is behoorlijk prijzig (€500 is niets). Maar er zijn ook goedkopere kaarten zoals bij het vrouwenvoetbal, boogschieten en kanovaren. Of dat nu de meest interessante sporten voor mij zijn weet ik niet. Wel leuk om kennis te maken met onbekende sporten. Bij deze de afspraak dat ik over de Olympische Spelen een artikel schrijf. O ja...sportactiviteiten zijn er ook gewoon op Voorne-Putten. Op 12 augustus 2024 dendert het vrouwenpeloton in de Tour de Femmes over het eiland. Ze zullen zelfs onder de nieuwe tunnel bij Rozenburg, de Blankenburgtunnel, fietsen. Dat is wel een primeur, de eerste auto's kunnen pas eind september gebruik maken van de tunnel. In elk geval ga ik even kijken als de rijdsters door Zuidland rijden. Bij deze veel plezier met de sportzomer. Mocht je nou een fervente sporthater zijn...er zijn zoveel andere (bij)zaken die het leven mooi maken. Geniet daarvan.

Op naar Deventer..... zaterdag 5 oktober 2024

Zoals je weet heeft ons koor een evenementencommissie. Heel simpel, die bestaat uit Koos Bouter en ondergetekende. Ik heb destijds het stokje over genomen van Hans Bremer. Hans (wat missen we hem) was de grote gangmaker. Als geen ander kon hij mensen inpakken. Als er een koster in een kerk moeilijk deed over bijvoorbeeld het podium....Hans kreeg met een vlotte babbel altijd voor elkaar zoals hij één en ander voor ogen had. Hans had steevast een cadeautje voor de organisator of medewerker van de zaal of kerk waarin wij wilden

Koos in Deventer

zingen. Zijn wijze woorden waren dan “dan sta je al met 1-0 voor’. Maar goed, Koos en ik bleven over en zo gingen vorig jaar eens bedenken welke stad meer dan de moeite waard was om te bezoeken. Uiteraard moet de stad een mooie kerk met een prachtig orgel bezitten. We gingen afvinken waar we afgelopen jaren hadden gezongen. Den Haag, Utrecht, Den Bosch, Haarlem, Leiden, Amsterdam, Amersfoort. Een mooi lijstje. Maar nu de hamvraagwaar nu naar toe? Al snel waren we eruit.....het moest Deventer worden. Die stad kenden we beiden niet goed. Natuurlijk was ik wel eens langs het stadion ‘De Adelaarshorst’ gereden. Een lelijk stadion waar, in mijn ogen, de club met het lelijkste shirt (geel met rood) speelde namelijk Go Ahead Eagles. Verder kende ik de Deventer Koek van ‘Bussink’ en wist dat schrijver Eus (Ozcan Akyol) altijd vol lof was over Deventer. Kortom....Deventer leek ons wel wat en tijd voor een bezoek. Deventer kent drie bekende, historische kerken. Allereerst de bekende Lebuinuskerk, die je al van verre ziet, verder de Bergkerk en de Broederkerk. Vooraf had Koos al gesprekken gevoerd met medewerkers van de drie kerken. De gesprekken met de eerste twee waren vrij moeizaam en hing er

ook een prijskaartje aan. Niet onbegrijpelijk want het onderhoud van grote kerken kost enorm veel geld en de inkomsten worden steeds geringer. De medewerkers van de Broederenkerk reageerden gelijk enthousiast en we waren meer dan welkom. Bijzonder is dat deze kerk een Rooms-Katholieke kerk is. De kerk werd in de 14e eeuw gebouwd door de Franciscaners. Na de reformatie kwam de kerk in handen van de protestanten, maar in de Franse Tijd werd het weer bezit van de Deventer katholieke gemeenschap. Tot op de dag van vandaag is de Broederenkerk een parochiekerk voor heel Deventer en omgeving. In deze mooie kerk gaan we dus zingen. Vervolgens gingen Koos en ik het historische Deventer verkennen. Wat een verrassende mooie oude stad. Tijdens de presentatie een paar maanden geleden konden jullie al wat beelden bewonderen. Mooie straatjes (waaronder het bekende 'Dickensstraatje') en een prachtig plein (de Brink). Na het zingen is er gelegenheid voor een mooie wandeling om de oude binnenstad eens goed te verkennen. Een mooi museum is het Geert Grotmuseum, vernoemd naar de denker en humanist Geert Grote (1340-1384). Ik kende zijn naam maar wist eigenlijk niet zo goed meer waarom de man zo belangrijk was. Geert was theoloog en kritisch op de Rooms-Katholieke kerk. Veel misstanden in die tijd werden door Geert aan de kaak gesteld. Hij preekte in de landstaal en had oog voor het onderwijs. De humanistische ideeën van Geert werden door heel Europa uitgedragen. Nu schijnt, aldus de vele verhalen, jonge Geert ook nog rondgelopen te hebben in de Broederenkerk....dus dat scheidt een band tussen Geert en HRM.

Uiteraard is het zover nog niet maar we rekenen op een volle bus op zaterdag 5 oktober. Noteer de datum vast en na de zomerop naar Deventer. Dat gaat een mooie dag worden.

Kees Wagener

Agenda

Donderdag 29 aug. 2024	Start van het nieuwe seizoen	19:30 uur
Zaterdag 5 okt. 2024	Inloopconcert in de Lebuiinuskkerk Deventer	14:00 uur
Donderdag 19 dec. 2024	Kerstconcert Sint-Catharijnekkerk in Brielle	20:00 uur

Wist U dat...?

Het mannenkoor repeteert op donderdagavond in De Verbinding, Eikenlaan 2, 3203 BK Spijkenisse. Er wordt gerepeteerd van 19:30 uur tot 21:45 uur.